

Sergej Jesenjin za neke nove generacije

Dubravka Dorotić Sesar i Antica Menac izabrale su 105 pjesama, od kojih su same prevele 57

piše Željko Ivanjek

Kao da su vremena velikih i slavni pjesnika prošla. Ili oni danas "samo" snimaju ploče, to jest CD-ove, pa se prezivaju Cohen, Dedić, Dylan ili Lennon.

S druge strane, točno sto godina nakon izlaska prve knjige Sergeja Aleksandroviča Jesenjina (1895 – 1925) - a zvala se: "Radunice" - izašle su na hrvatskom njegove nove "Izabrane pjesme". I to kod Matice hrvatske, istog izdavača koji je davne 1965. baš s njim i Integralnom bibliotekom poezije Arion započeo novu epohu shvaćanja poezije.

Tada se Jesenjinova knjiga "izabranih pjesama i poema" zvala "Ispovijest mangupa" (328 stranica), a izabrao ih je Vlatko Pavletić, dok je pogovor napisao Aleksandar Flaker. Prevodioci su redom bili živući i vodeći pisci: Cesarić, Gerić, Golob, Krklec, Ivan Kušan, Miličević, Prica, Prpić, Pupačić i Vitez. (Danas se naslovna pjesma prevodi kao: "Ispovijest huligana".)

VEĆI OD POEZIJE 1965. "integralno" je obilježavalo, ponajprije, čitav niz c-b fotografija: pjesnikova kuća, niz njegovih portreta, on sa sestrama i u vojsci, naposljetku mnoštvo na njegovoj sahrani. Podertani je

atribut ciljao, više od fotki, na pridodanu gramofonsku ploču (od 45 okretaja), na čijoj je jednoj strani Jesenjin "recitirao svoje stihove iz poeme o Pugačovu".

Bila je to raskošna i skupa knjiga s ovitkom, "šira no duža", a obilježila je vrhunski status poezije i pjesnika u socijalističkom razdoblju. Do 1975. "Mangup" je izašao u najmanje pet izdanja, hraneći trudbenike toga poduzeća, i njegovih suradnika, baš kao "žute" Madame Delly ili Daphne du Maurier.

Bio je Jesenjin "posljednji pjesnik sela" - tako je opisao sebe - pa je imao brojnu i zahvalnu publiku u "zemlji seljaka na brdovitom Balkanu". Dok je Majakovski "trebao" biti prvi na brojnim recitalima posvećenim partizanskoj pobjedi i prosperitetu bivše države (i on je dobio knjigu u Arionu), za vratom mu je disao Jesenjin. U Jesenjinovim stihovima mnoštvo seljaka i njihove djece, "otjerane" parolama, pogodnostima i ambicijom u gradove, otkrivalo je bolju prošlost,

bez potrošačkih i drugih kredita.

Samoprolašeni "huligan" pronašao je, istovremeno, parnjake u vodećem i lektirnom trolistu hrvatskog pjesništva 60-ih i 70-ih: u Cesariću, Krklecu i Tadijanoviću. I ova tri pjesnika dobila su, napokon, po knjigu u "Arionu".

Blijed i razbarušen, kao u vlastitim stihovima, Jesenjin je bio veći od poezije, na čelu s plavim pramenom. Kao neki studenti koji su zalazili u Tingl-tangl, krčmu u Mesničkoj, koja je u podrumu ovdašnjeg velegrada sabirala mlade pjesnike, radoznale đake, pa i uglednog profesora Sutlića. Boema i alkohol bili su svojevrsna iskaznica slobode za socijalističkog buntovnika bez razloga. (Anarhisti su stolovali u kavani Corso.) Ponekad bi netko ustao i recitirao baš na ruskom "Sergeja", najčešće "Pismo majci", što je Josip Sever običavao i kasnije, u Blatu.

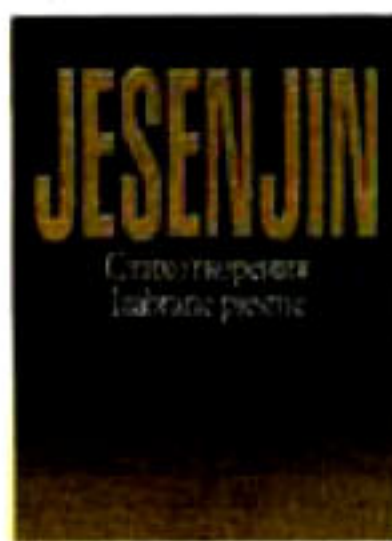
"Jesi li živa, staričice moja?/Sin tvoj živi i pozdrav ti šalje./Nek uvečer nad kolibom tvojom/ ona čudna svjetlost sja i dalje.", napisao je Jesenjin 1924. a preveo Dobriša Cesarić. Nove "Izabrane pjesme" odbacile su njegov prijevod, a ovogodišnji glasi ovako: "Jesi li mi živa, mati moja?/Živ sam i ja. Primi pozdrav moj!/Svaku večer sjaj čudesnih boja/neka pada na kućerak tvoj". Prepjev potpisuje Dubravka Dorotić Sesar, koja je zajedno s Anticom Menac priredila ovo izdanje, tako reći za XXI. stoljeće.

ESENIN Čini mi se suvišnim određivati koji je prijevod "bolji" - a trebalo bi citirati obje varijante u cijelosti, pa izvornik, koje novo izdanje sretno donosi itd. Kako god bilo, a bez obzira za koju se inačicu rusisti opredijelili, pretpostavljam da se stariji neće odreći "zastarjelog" prijevoda. Napokon, priređivačice su uvažile neke druge prijevode

spomenutih prevoditelja - od 105 pjesama same su prevele 57.

Htio bih se, pritom, pokloniti pred jednim neznatnim detaljom. Naime, u sažetom a jasnom pogovoru Josipa Užarevića pjesnikovo prezime glasi: "Esenin". I podsjeća me kako, svojedobno, nisam prepoznao "ponovljeno" pisanje prezimena "Dostojevski", pa ni drugih ruskih autora, uključujući Esenina. To malo objektivne milosti ispunjeno je nadom, jer nova pravila ne moraju zakapati još žive tradicije.

Mimo samih stihova, voljeli smo Jesenjina i zbog boemskog života, alkohola i žena koje su bile zaljubljene u njega. A ženio se četiri puta, i imao troje djece, dok se šmrkavaca najviše dojmila slava njegove treće supruge, plesačice Isadore Duncan. Privlačno nam je bilo i njegovo samoubojstvo, ma kako to zvučalo nesuvislo. Kao ponekad mladost sama. 51

**SERGEJ
ALEKSANDROVIČ
JESENJIN**
Izabrane pjesme

Matica hrvatska,
Zagreb 2016.